

B2-páholy

Változnak az idők. Megváltoznak az én szokásaim is. Régen szinte csak vörösbort ittam, aztán, ahogy – átmenetileg – tehetősödtem, whiskyt vörösborral, amit a környezetem nem győzött eléggé csodálni és utálni. Olyan férfias volt ez, ez a vörösboros léhaság, néha veresborosság, hozzátartozott az éjszakázásokhoz meg az éjszakázásokhoz asszociált legendákhoz, melyek vagy igazak voltak, vagy sem, ezt ne döntsük el most, legrosszabb, ha egy legendáról valamilyen igazságtartalom is kiderül. Aztán, pár éve, egyszer csak száraz fehérborokat kezdtem el inni, és a whisky is pálinkává fokozódott melléje. Az átalakulás szinte észrevétlen történt, magyarázhatnók (oh, Vitray Tamás és a boldog idők, amikor a riporterek/bemondók még nem címlap- és bulvárbutácskák voltak, hanem a szakma kiváló ismerői és művelői...) ezt talán azzal is, hogy a vörösborban lévő savak kezdték fájdalomba hozni a gyomromat, ami régen nem volt így. Hiába, no, be kellett ismerjem, az én gyomrom sincs bádogból legyártva, amint azt gondoltam volt. Legyen fehér, mi volt vörös – még a rendszerváltozás előtt gondoltam ezt így...

De most itt ülök a Komédiumban, és hallgatom Rátóti Zoli (bocs', Zoltán, merthogy nem csak barát már/még, de a kaposvári színház igazgatója is, akit imígyen mégsem illik lezozlizni) és Huzella Péter (Kossuth-díjas, persze, közöttünk a díj előtt sem merült fel a petezés, azóta meg miért is?), hosszú a mondat, jöhet tehát kihagyásokkal, ülök és hallgatom Rátóti és Huzella műsorát a borról. Hamvas- és Márai-gondolatok, filozófia amannál, bölcsesség emennél. És, bár olvastam hajdanán, amikor még szenzációszámba ment egy-egy Hamvas-megjelenés, *A bor filozófiáját*, csöppet sem volt rám olyan mély hatással, mint most, itt, R. Z. válogatásában és remek előadásában, melyhez H. P. pontos felhangzásai és visszafogott éneke (jó versek kitűnő megzenésítésben) méltó keretet adnak. Hallgatom, mikor illik inni és mikor nem, mikor miből illik inni, és miből nem, mihez mit lehet inni, és mihez mit nem, van, amit tudtam, többnyire azonban, rá kellett jönnöm, nem tudtam semmit... Némi büszkeséggel szoktam rég a pincéreknek mondani, én a halhoz is vörösbort iszom, na és... Valahogy úgy voltam én ezzel, mint ama novella-regény-fűzér-hős a főtt marhahússal:

– A teremtésit, csaknem elfelejtettem, hogy tulajdonképpen miért is jöttem Pestre! Finom, főtt marhahúst szeretnék enni, mert az nálunk faluhelyen nem kapható. Minden héten egyszer vág a mészáros, akkor is csak valami vén, kimustrált teremtést, amelynek húsa szívós, kemény, az ereje semmi, az ember megunja az életét, amit megeszi. Mondja, Vendelin fiam, volna odakünn a konyhán egy kis darab csontos vagy csont nélküli marhahús? Nem bánom, ha bordás is, de a gerincet jobban szeretem. De legnagyobb örömömre volna az a színhús, amelyet Pesten táfelspitznek' neveznek. Tudja, ezt enném én paradicsommártással, fiatal hagymával, melyet minden jobb vendéglőben természetnek a pincében. Ha a vendéglős ad magára valamit, van fiatal hagymája.

A kis pincér egy darabig tanakodva állott:

– A szárnyas után? – kérdezte.

– Eh, mit bánom én a maguk étkezési rendjét! Ki vagyok én, hogy nekem maguk előírják, hogy mit egyek? – kiáltott fel váratlan szilajsággal a vendég. – Azért jöttem Pestre, hogy jó marhahúst egyek, csak a sok haszontalan beszélgetésben elfelejtettem.

Akkor még nem tudtam, hogy ez a gőgös mindenfelrúgás, ami egy Szindbádnak jól állt a század elején, nem biztos, hogy jól áll egy Z. T.-nak is a század vége felé

kullogva. Ahogy az adys túlzások is kezdtek lekopni rólam – bár ő fehérboros volt, fehérbort ivott vízzel. Ami lefordítva éppen annyit tett, egy erősebb fehérbort hozzanak neki egy gyengébb fehérborral, azzal tudja a bort a maga méltó szellemében hígítani.

Át kell gondolnom, át ezt a bor-históriát magamban, gondolom, és a bejáratnál ajándékba kapott Keller pincészet villányi borának íze csendül vissza a számban. Eljönni látszik tehát a megfelelő keverések méltó kora? Vöröset amikor, fehéret amikor, mindkettőt, amikor. És utána nézni annak, hogy mit, mennyit, miből, hol, mikor... Bölcsen, filozofikusan... Mert mint mondotta volt Hamvas Béla: *Egy pohár bor, az ateizmus halálugrása. Avagy: Végül is ketten maradnak, Isten és a bor.*

Zalán Tibor

- Gáborjáni Szabó Orsolya** (1979) – újság-író, Budapest
- Gáspár György** (1955) – irodalmár, Pomáz
- Géczi János** (1954) – költő, író, szerkesztő, Veszprém
- Gosztola Gábor** (1945) – festő- és fotóművész, könyv- és laptervező, Szentendre
- Gráfik Imre** (1944) – etnográfus, muzeológus, Szombathely
- Halzl József** (1933) – gépészmérnök, a Rákóczi Szövetség elnöke, Budapest
- Hervay Gizella** (1934–1982) – költő, író, műfordító
- Kabdebó Lóránt** (1936) – irodalomtörténész, professor emeritus, Miskolc–Budapest
- Kárpáthy Gyula** (1922–2005) – író
- Kathy Horváth Lajos** (1952) – hegedűművész, zeneszerző, Budapest
- Kemenczky Judit** (1948–2011) – költő, műfordító, képzőművész
- Kiss Anna** (1939) – író, költő, drámaíró, Budapest
- Koncz Péter** (1982) – PhD-hallgató, MSc-hallgató, Budakeszi
- Kopeczky Lajos** (1935) – építészmérnök, szerkesztő-riporter, alpolgármester, Erdőkertes
- Kukorelly Endre** (1951) – költő, író, drámaíró, Budapest
- Lászlóffy Csaba** (1939) – író, költő, drámaíró, esszéista, Kolozsvár (Románia)
- Mayer Éva** (1944) – újságíró, főszerkesztő, Budapest
- Merényi Krisztián** (1970) – író, költő, Budapest
- Móritz Mátyás** (1981) – író, Budapest
- Nagy Bandó András** (1947) – humorista, író, Orfű
- Németh István Péter** (1960) – könyvtáros, költő, irodalomtörténész, Tapolca
- Oláh Tamás** (1944) – költő, szerkesztő, pszichológus, Budapest
- Pálfi Ágnes** (1952) – költő, esszéíró, Budapest
- Papp Tibor** (1936) – író, költő, műfordító, tipográfus, Budapest/Párizs
- Radnóti Zsuzsa** (1938) – dramaturg, Budapest
- Ritter György** (1980) – író, újságíró, kritikus, Solymár
- Rostás Farkas György** (1949) – költő, újságíró, Budapest
- Šipický, Matej** (1948) – orvos-genetikus, Debrecen
- Szakolczay Lajos** (1941) – irodalomtörténész, kritikus, Budapest
- Szauer Ágoston** (1963) – költő, Szombathely
- Szondi György** (1946) – főszerkesztő, műfordító, irodalomtörténész, Budapest
- Vassné Szabó Ágota** (1955) – RTG-asszisztens, Aszód
- Vitéz Ferenc** (1965) – irodalmár, főiskolai docens, Debrecen
- Wehner Tibor** (1948) – író, művészettörténész, Budapest
- Zalán Tibor** (1954) – költő, író, drámaíró, Budapest
- Zsilák Mária** (1949) – nyelvész, néprajzos, egyetemi docens, Budapest